

HOLTÅLEN
KOMMUNE
- mulighetens kommune

Kontrollutvalget 04.06.2026

«Anskaffelser og selvkost, vann og avløp»

Hans Runar Kojedal, enhetsleder infrastruktur og eiendom

HOLTÅLEN
KOMMUNE
- mulighetens kommune

Bestilling:

«Kommunedirektøren inviteres til kontrollutvalgets først møte i 2026 for å orientere om status for arbeidet med de to anbefalingene etter forvaltningsrevisjon på anskaffelser og selvkost for vann og avløp i Holtålen kommune. Dette gjelder:

- En gjennomgang av dokumentasjonen i selvkostregnskapet som viser at det er oppdatert
- At det er utarbeidet anskaffelsesdokumenter, og at disse er arkivert»

Besvarer litt mer overordnet enn bestillingen.
«Prosess fremfor enkeltsaker»

Gjennomgang føring i selvkost

- Kostnader på selvkostområdene føres ihht hvor utgiftene har oppstått.
- Ansvar, art, funksjon – Føringene viser om det er selvkostområder, eller ikke.
- Momentum tar regnskapstall direkte ut fra Visma som er vårt regnskapsprogram. Ikke lenger en feilkilde.
- Regnskapstall gjennomgås i regnskaps-/etterkalkylemøte med Momentum etter nyttår hvert år. Her går det gjennom hver art/ansvar/funksjon. Føring som synes merkelig stilles det spørsmål ved.
- Munner ut i selvkostkalkyler som brukes inn i regnskap og budsjettarbeid.

Selvkostberegninger etterkalkyle og budsjett - Momentum

Samlet etterkalkyle 2025

Etterkalkylene for 2025 er basert på regnskap datert 11. februar 2026.

Etterkalkyle selvkost 2025	Vann	Avløp	Renovasjon	Slamtømming	Totalt
Direkte driftsutgifter	2 552 771	2 969 839	5 947 757	3 187 742	14 658 109
Avskrivningskostnad	658 166	648 800	23 307	38 198	1 368 471
Kalkulatorisk rente (4,48 %)	790 016	620 644	13 284	17 968	1 441 913
Indirekte driftsutgifter (netto)	104 405	111 019	7 626	117 140	340 191
Sjablongmessig indir. kap.kostnad (5 % av ind.dr.kostn.)	5 220	5 551	381	5 857	17 010
Driftskostnader	4 110 579	4 355 854	5 992 355	3 366 905	17 825 693
- Øvrige driftsinntekter	-40 312	-355 719	-20 156	-9 556	-425 743
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	4 070 267	4 000 135	5 972 199	3 357 349	17 399 950
Gebyrinntekter	3 877 255	4 448 145	6 762 510	2 570 717	17 658 627
Resultat	-193 012	448 010	790 311	-786 632	258 677
Finansiell dekningsgrad i %	95 %	111 %	113 %	77 %	101 %

Selvkostfond 01.01	114 917	895 275	1 028 728	1 103 918	3 142 838
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-193 012	448 010	790 311	-786 632	258 677
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	825	50 144	63 790	31 835	146 593
Selvkostfond 31.12	-77 270	1 393 429	1 882 828	349 121	3 548 108

Etterkalkyle selvkost 2025	Feiling	Bygge- og delesak	Oppmåling	Totalt
Direkte driftsutgifter	1 460 005	759 361	664 376	2 883 742
Indirekte driftsutgifter (netto)	1 204	43 296	11 358	55 859
Sjablongmessig indir. kap.kostnad (5 % av ind.dr.kostn.)	60	2 165	568	2 793
Driftskostnader	1 461 270	804 822	676 302	2 942 394
- Øvrige driftsinntekter	2 470	0	0	2 470
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	1 463 740	804 822	676 302	2 944 864
Subsidiering	0	36 109	169 835	205 944
Gebyrinntekter	1 159 389	768 713	506 467	2 434 569
Resultat	-304 351	0	0	-304 351
Finansiell dekningsgrad i %	79 %	96 %	75 %	83 %

Selvkostfond 01.01	-444 957	0	0	-444 957
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-304 351	0	0	-304 351
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-26 752	0	0	-26 752
Selvkostfond 31.12	-776 059	0	0	-776 059

Etterkalkylene for 2025 er utarbeidet i samarbeid med rådgivningsselskapet Momentum by Visma som har mer enn 22 års erfaring med selvkostproblematikk og bred juridisk og økonomisk kompetanse knyttet til selvkost.

Momentums selvkostberegningsmodell Momentum Selvkost Kommune benyttes av flere enn 300 norske kommuner.

Selvkostberegninger etterkalkyle og budsjett - Momentum

Etterkalkyle 2025 for Vann

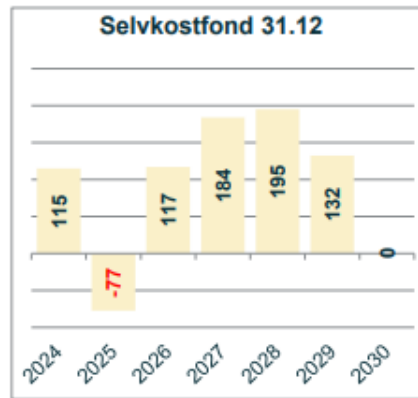
Etterkalkylen for 2025 viser et underskudd lik kr 193 012. Ved utgangen av året er det et fremførbart underskudd lik kr 77 270. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

Vann - Selvkostoversikt 2024 til 2030	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
10*** Lønn	1 168 974	1 212 703	1 315 702	1 370 962	1 428 542	1 488 541	1 551 060
11*** Varer og tjenester	570 603	592 949	605 739	623 911	642 628	661 907	681 764
12*** Varer og tjenester	701 867	738 598	875 500	901 765	928 818	956 682	985 383
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	0	8 521	14 626	15 065	15 517	15 982	16 462
Direkte driftsutgifter	2 441 444	2 552 771	2 811 567	2 911 702	3 015 505	3 123 113	3 234 669
Avskrivningskostnad	658 166	658 166	705 180	742 680	755 180	767 680	780 180
Kalkulatorisk rente	766 787	790 016	1 020 237	1 013 623	998 838	994 941	990 127
Indirekte kostnader	98 951	109 625	114 229	119 027	124 026	129 235	134 663
Sum driftskostnader	3 965 349	4 110 579	4 651 214	4 787 032	4 893 550	5 014 970	5 139 639
- Øvrige inntekter	-108 538	-40 312	-50 000	-51 500	-53 045	-54 636	-56 275
+/- Andre inntekter/utgifter	-19 636	0	0	0	0	0	0
Samlet Selvkost (Gebyrgrunnlag)	3 876 446	4 070 267	4 601 214	4 735 532	4 840 505	4 960 333	5 083 363
Gebyrinntekter	3 555 394	3 877 255	4 794 483	4 794 908	4 841 939	4 889 584	4 947 488
Resultat	-321 052	-193 012	193 269	59 376	1 435	-70 749	-135 875
Finansiell dekningsgrad (%)	91,7 %	95,3 %	104,2 %	101,3 %	100,0 %	98,6 %	97,3 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Selvkostfond 01.01	424 487	114 917	-77 270	117 045	183 992	194 939	132 487
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-321 052	-193 012	193 269	59 376	1 435	-70 749	-135 875
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	11 482	825	1 046	7 571	9 513	8 297	3 389
Selvkostfond 31.12	114 917	-77 270	117 045	183 992	194 939	132 487	0

Tabellen under sammenligner etterkalkylen for 2025 med budsjettet som ble foreslått i kommunens selvkostmodell høsten 2024.

Budsjettanalyse	Budsjett 2025	Etterkalkyle 2025	Avvik (kr)	Avvik (%)
10*** Lønn	1 268 630	1 212 703	-55 927	-4,4 %
11*** Varer og tjenester	607 825	592 949	-14 876	-2,4 %
12*** Varer og tjenester	963 500	738 598	-224 902	-23,3 %
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	0	8 521	8 521	0,0 %
Direkte driftsutgifter	2 839 955	2 552 771	-287 184	-10,1 %
Direkte kapitalkostnader	1 364 830	1 448 182	83 352	6,1 %
Indirekte kostnader	118 565	109 625	-8 939	-7,5 %
Sum driftskostnader	4 323 350	4 110 579	-212 772	-4,9 %
Øvrige inntekter	-226 000	-40 312	185 688	-82,2 %
Samlet Selvkost (Gebyrgrunnlag)	4 097 350	4 070 267	-27 084	-0,7 %
Gebyrinntekter	4 018 427	3 877 255	-141 172	-3,5 %
Resultat	-78 924	-193 012	-114 088	144,6 %
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	78 924	193 012	114 088	144,6 %

Selvkostberegninger etterkalkyle og budsjett - Momentum

Etterkalkyle 2025 for Avløp

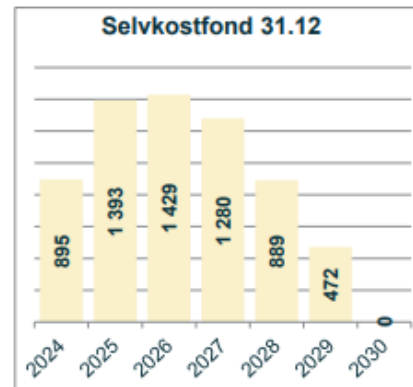
Etterkalkylen for 2025 viser et overskudd lik kr 448 010. Ved utgangen av året er selvkostfondet lik kr 1 393 429. Selvkostreglene forutsetter at over- og underskudd normalt skal tilbakeføres eller dekkes inn i løpet av fem år.

Avløp - Selvkostoversikt 2024 til 2030	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
10*** Lønn	1 388 741	1 507 879	1 674 004	1 744 312	1 817 574	1 893 912	1 973 456
11*** Varer og tjenester	67 771	382 575	416 532	429 028	441 899	455 156	468 810
12*** Varer og tjenester	1 033 626	689 416	978 500	1 007 855	1 038 091	1 069 233	1 101 310
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	325	389 969	13 802	14 216	14 643	15 082	15 534
Direkte driftsutgifter	2 490 463	2 969 839	3 082 838	3 195 411	3 312 206	3 433 383	3 559 111
Avskrivningskostnad	648 800	648 800	549 477	571 977	654 477	654 477	654 477
Kalkulatorisk rente	616 212	620 644	784 023	914 892	1 030 888	1 006 864	1 113 435
Indirekte kostnader	94 391	116 570	121 466	126 568	131 884	137 423	143 195
Sum driftskostnader	3 849 867	4 355 854	4 537 804	4 808 849	5 129 454	5 232 146	5 470 218
- Øvrige inntekter	-125 662	-355 719	-300 000	-308 000	-316 215	-324 651	-333 313
+/- Andre inntekter/utgifter	-75 774	0	-0	0	0	0	0
Samlet Selvkost (Gebyrgrunnlag)	3 799 980	4 000 135	4 237 804	4 500 849	4 813 239	4 907 496	5 136 904
Gebyrinntekter	3 392 337	4 448 145	4 199 236	4 283 321	4 368 391	4 455 321	4 653 269
Resultat	-407 643	448 010	-38 568	-217 528	-444 848	-452 175	-483 636
Finansiell dekningsgrad (%)	89,3 %	111,2 %	99,1 %	95,2 %	90,8 %	90,8 %	90,6 %

Selvkostfond/fremførbart underskudd	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Selvkostfond 01.01	1 257 100	895 275	1 393 429	1 429 064	1 279 664	889 263	471 574
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-407 643	448 010	-38 568	-217 528	-444 848	-452 175	-483 636
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad, fond	45 818	50 144	74 204	68 127	54 448	34 485	12 062
Selvkostfond 31.12	895 275	1 393 429	1 429 064	1 279 664	889 263	471 574	0

Tabellen under sammenligner etterkalkylen for 2025 med budsjettet som ble foreslått i kommunens selvkostmodell høsten 2024.

Budsjettanalyse	Budsjett 2025	Etterkalkyle 2025	Avvik (kr)	Avvik (%)
10*** Lønn	1 567 500	1 507 879	-59 621	-3,8 %
11*** Varer og tjenester	682 650	382 575	-300 075	-44,0 %
12*** Varer og tjenester	1 435 000	689 416	-745 584	-52,0 %
13*** Tjenester som erstatter egen tjenesteprod.	0	389 969	389 969	0,0 %
Direkte driftsutgifter	3 685 150	2 969 839	-715 311	-19,4 %
Direkte kapitalkostnader	1 269 485	1 269 445	-40	0,0 %
Indirekte kostnader	131 399	116 570	-14 829	-11,3 %
Sum driftskostnader	5 086 034	4 355 854	-730 180	-14,4 %
Øvrige inntekter	-350 000	-355 719	-5 719	1,6 %
Samlet Selvkost (Gebyrgrunnlag)	4 736 034	4 000 135	-735 899	-15,5 %
Gebyrinntekter	4 516 122	4 448 145	-67 977	-1,5 %
Resultat	-219 912	448 010	667 922	-303,7 %
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	219 912	-448 010	-667 922	-303,7 %

Anskaffelser

- Prosesser regelstyrt (anskaffelser.no, anskaffelsesstrategi) – lite rom for egne tilpasninger.
- Digitale anskaffelsesprogram (Tendsign evt. Doffin - dokumentasjon, vurderinger, konk.gr.lag dialog, anskaffelsesprotokoll)
- Rammeavtaler anskaffes av VR – alle kontrakter i «Mercell» forvaltes også gjennom E-handel.
- Enkeltanskaffelser står vi i større grad for selv, men med veiledning. Gjennomføres også i Tendsign med samme krav om vurdering og andre relevante dokumenter.
- Veiledning i anskaffelser gjennom VR
- Arkiveringsrutiner – alt som påvirker prosessen skal arkiveres.

Anskaffelser

- Gjennomsiktighet i forhold til anskaffelser
- Terskel for klage
- Bruk og oppfølging av avtaler

Fremover:

Terskelverdiene økes, gir større handlingsrom for kommunene. Rammeavtaler kan likevel være å foretrekke for kontinuitet i arbeid og kjennskap til leverandørene.